

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (deveti razširjeni senat)

z dne 15. septembra 2021 *

„Državne pomoči – Posamične pomoči za upravljanje polj vetrnih elektrarn na morju – Obveznost odkupa električne energije po ceni, ki je višja od tržne – Postopek predhodne preučitve – Sklep o nenasprotovanju – Ničnostna tožba – Člen 1(h) Uredbe (EU) 2015/1589 – Status zainteresirane stranke – Ribiška podjetja – Postavitev polj vetrnih elektrarn na ribolovnih območjih – Konkurenčno razmerje – Neobstoj – Tveganje vpliva na interese ribiških podjetij z dodelitvijo spornih pomoči – Neobstoj – Neobstoj neposrednega in posamičnega nanašanja – Nedopustnost“

V zadevi T-777/19,

Coopérative des artisans pêcheurs associés (CAPA) Sarl s sedežem v Le Tréportu (Francija) in druge tožeče stranke, katerih imena so navedena v prilogi¹, ki jih zastopa M. Le Berre, odvetnik,

tožeče stranke,

ob sodelovanju

Comité régional des pêches maritimes et des élevages marins des Hauts-de-France (CRPMEM) s sedežem v Boulogne-sur-Mer (Francija),

Fonds régional d'organisation du marché du poisson (FROM NORD) s sedežem v Boulogne-sur-Mer,

Organisation de producteurs CME Manche-Mer du Nord (OP CME Manche-Mer du Nord) s sedežem v Le Portelu (Francija),

ki jih zastopa A. Durand, odvetnica,

intervenientke,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopata B. Stromsky in A. Bouchagiar, agenta,

tožena stranka,

ob intervenciji

* Jezik postopka: francoščina.

¹ Seznam drugih tožečih strank je priložen le različici, vročeni strankam.

Francoske republike, ki jo zastopajo E. de Moustier, P. Dodeller in T. Stehelin, agenti,
ter ob sodelovanju

Ailes Marines SAS s sedežem v Puteauxu (Francija), ki jo zastopata M. Petite in A. Lavenir,
odvetnika,

in

Éoliennes Offshore des Hautes Falaises SAS s sedežem v Parizu (Francija),

Éoliennes Offshore du Calvados SAS s sedežem v Parizu,

Parc du Banc de Guérande SAS s sedežem v Parizu,

ki jih zastopata J. Derenne in D. Vallindas, odvetnika,

in

Éoliennes en Mer Dieppe Le Tréport SAS s sedežem v Dieppu (Francija),

Éoliennes en Mer Îles d'Yeu et de Noirmoutier SAS s sedežem v Nantesu (Francija),

ki ju zastopata C. Lemaire in A. Azzi, odvetnika,

intervenientke,

zaradi predloga na podlagi člena 263 PDEU za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije C(2019) 5498 final z dne 26. julija 2019 o državnih pomočeh SA.45274 (2016/NN), SA.45275 (2016/NN), SA.45276 (2016/NN), SA.47246 (2017/NN), SA.47247 (2017/NN) in SA.48007 (2017/NN), ki jih je Francoska republika izvajala v korist šestih polj vetrnih elektrarn na morju (Courseulles-sur-Mer, Fécamp, Saint-Nazaire, Îles d'Yeu et de Noirmoutier, Dieppe in Le Tréport, Saint-Brieuc),

SPLOŠNO SODIŠČE (deveti razširjeni senat),

v sestavi M. van der Woude, predsednik, M. J. Costeira, sodnica, D. Gratsias (poročevalec), sodnik,
M. Kancheva in T. Perišin, sodnici,

sodni tajnik: L. Ramette, administrator,

na podlagi pisnega dela postopka in obravnave z dne 7. junija 2021

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

Dejanski okvir

- 1 Prvo tožečo stranko, Coopérative des artisans pêcheurs associés (CAPA) Sarl, so ribiči iz Le Tréporta (Francija) in okoliških pristanišč ustanovili, da bi združili nakup in nadaljnjo prodajo goriva, maziv in masti. Tožeče stranke od druge do enajste (v nadaljevanju: tožeči ribiči) so ribiška podjetja ali samostojni ribiči, ki imajo sedež med drugim v Le Tréportu, Erquyju (Francija) in Noirmoutieru (Francija) ter opravljajo dejavnosti malega ribolova pred francoskimi obalami Rokavskega preliva ali Atlantskega oceana.
- 2 Ailes Marines SAS (v nadaljevanju: AM), Éoliennes Offshore des Hautes Falaises SAS (v nadaljevanju: EOHF), Éoliennes Offshore du Calvados SAS (v nadaljevanju: EOC), Parc du Banc de Guérande SAS (v nadaljevanju: PBG), Éoliennes en Mer Dieppe Le Tréport SAS (v nadaljevanju: EMDT) in Éoliennes en Mer Îles d'Yeu et de Noirmoutier SAS (v nadaljevanju: EMYN), intervenientke v podporo predlogom Evropske komisije (v nadaljevanju: upravičenci do sporne pomoči), so družbe, ki so bile ustanovljene za upravljanje polj vetrnih elektrarn na morju, in sicer v krajih Saint-Brieuc (Francija, v nadaljevanju: projekt Saint-Brieuc), Fécamp (Francija, v nadaljevanju: projekt Fécamp), Courseulles-sur-Mer (Francija, v nadaljevanju: projekt Courseulles-sur-Mer), Saint-Nazaire (Francija, v nadaljevanju: projekt Saint-Nazaire), Dieppe (Francija) in Le Tréport (v nadaljevanju: projekt Dieppe/Le Tréport) ter na otokih Îles d'Yeu et de Noirmoutier (Francija, v nadaljevanju: projekt Îles d'Yeu/Noirmoutier).
- 3 Po prvem javnem razpisu, objavljenem leta 2011, so francoski organi izbrali na eni strani ponudbo družbe Éolien Maritime France (EMF) za sklop, ki je združeval projekte Saint-Nazaire, Fécamp in Courseulles-sur-Mer, ter na drugi strani ponudbo družbe AM za projekt Saint-Brieuc. Izvajanje teh projektov je bilo dovoljeno z odlokom z dne 18. aprila 2012.
- 4 Po drugem javnem razpisu, izvedenem leta 2013, so francoski organi izbrali vezano ponudbo konzorcija družb ENGIE, EDP Renewables in Neoen Marine za projekta Îles d'Yeu/Noirmoutier in Dieppe/Le Tréport. Izvajanje teh projektov je bilo dovoljeno z odlokom z dne 1. julija 2014.
- 5 V okviru teh šestih projektov bi morala nastati prva polja vetrnih elektrarn na morju, ki bi se upravljala v Franciji. Ta polja bi morala zagotavljati skupno 10,8 teravata na uro na leto, kar je okrog 2 % skupne letne proizvodnje električne energije v Franciji. Njihovo predvideno trajanje obratovanja je 25 let od začetka obratovanja. Teh šest projektov se nahaja znotraj morskih območij, ki jih med drugim tožeči ribiči uporabljajo za ribolov.
- 6 Na datum Sklepa Komisije C(2019) 5498 final z dne 26. julija 2019 o državnih pomočeh SA.45274 (2016/NN), SA.45275 (2016/NN), SA.45276 (2016/NN), SA.47246 (2017/NN), SA.47247 (2017/NN) in SA.48007 (2017/NN), ki jih je Francoska republika izvajala v korist šestih polj vetrnih elektrarn na morju (Courseulles-sur-Mer, Fécamp, Saint-Nazaire, Îles d'Yeu et de Noirmoutier, Dieppe in Le Tréport, Saint-Brieuc), se gradnja teh polj še ni začela, zlasti zaradi tožb, vloženih pri francoskih sodiščih. Začetek njihovega obratovanja je, odvisno od zaključka teh sporov, predviden med letoma 2022 in 2024.

- 7 Zadevni projekti se subvencionirajo s pomočjo za tekoče poslovanje v obliki obveznosti nakupa električne energije po višji ceni od tržne, naložene družbi EDF Obligation d'achat (EDF-OA), pri čemer dodatne stroške v celoti nadomesti država (v nadaljevanju: sporne pomoči). Ta mehanizem temelji na določbah členov L. 121-7, L. 311-10 in L. 311-12 francoskega code de l'énergie (energetski zakonik).

Upravni postopek

- 8 Francoski organi so Komisiji sporne pomoči priglasili 29. aprila 2016 za projekte Courseulles-sur-Mer, Fécamp in Saint-Nazaire, 6. januarja 2017 za projekta Îles d'Yeu/Noirmoutier in Dieppe/Le Tréport ter 12. aprila 2017 za projekt Saint-Brieuc.
- 9 Ker se gradnja zadevnih polj vetrnih elektrarn na morju še ni začela, so se francoski organi odločili za nova pogajanja o prvotno odobrenih nakupnih cenah.
- 10 Dva od tožečih ribičev sta 9. junija 2018 vložila pritožbo pri Komisiji v zvezi s pomočjo za projekt Saint-Brieuc.
- 11 Komisija je 29. junija 2018 poslala zahtevo po dodatnih informacijah v zvezi s stanjem ponovnih pogajanj o nakupnih cenah. Francoski organi so 6. decembra 2018 Komisijo obvestili o izidu teh pogajanj, ki so pripeljala do znižanja teh cen.
- 12 Nekateri tožeči ribiči so 18. decembra 2018 pri Komisiji vložili pritožbo v zvezi s spornimi pomočmi, odobrenimi za projekte Dieppe/Le Tréport, Fécamp in Courseulles-sur-Mer.
- 13 Komisija je 23. januarja 2019 osebam, ki so vložile pritožbi, omenjeni v točkah 10 in 12 zgoraj, sporočila, da jih ne šteje za zainteresirane stranke v smislu člena 1(h) Uredbe Sveta (EU) št. 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL 2015, L 248, str. 9). Zato po mnenju Komisije pritožb teh oseb ni bilo mogoče preučiti kot „formalno pritožbo v smislu člena 24(2) [te uredbe]“. Te osebe so v dopisih z dne 21. februarja 2019 izpodbijale to stališče.
- 14 Dne 28. marca 2019 je več oseb, med katerimi je bil eden od tožečih ribičev, pri Komisiji vložilo pritožbo v zvezi s spornimi pomočmi, odobrenimi za projekta Saint-Nazaire in Îles d'Yeu/Noirmoutier.
- 15 Komisija je 3. aprila 2019 zavrnila pritožbo iz prejšnje točke iz podobnih razlogov, kot jih je navedla v dopisu z dne 23. januarja 2019. Zadevne osebe so v dopisu z dne 12. aprila 2019 izpodbijale to stališče.
- 16 Komisija je 26. julija 2019 sprejela izpodbijani sklep.

Izpodbijani sklep

- 17 Na prvem mestu, potem ko je Komisija opisala sporne pomoči (točke od 9 do 60 obrazložitve izpodbijanega sklepa), je ugotovila, da pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Namreč, prvič, ugotovila je, da zaradi mehanizma nakupnih cen, opisanega v točki 7 zgoraj, financiranje teh ukrepov temelji na državnih sredstvih in da jih je mogoče pripisati državi. Drugič, ugotovila je, da ti ukrepi dajejo selektivno prednost proizvajalcem električne energije, ki

to pridobivajo iz vetrnih elektrarn na morju na zadevnih območjih. Tretjič, ugotovila je, da lahko ob upoštevanju medsebojne povezanosti francoskega omrežja električne energije in omrežij več drugih držav članic navedeni ukrepi izkrivljajo trgovanje z električno energijo med Francijo in temi državami članicami (točke od 61 do 70 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

- 18 Na drugem mestu, potem ko je Komisija ugotovila, da so sporne pomoči nezakonite, ker niso bile priglašene vnaprej, je presodila združljivost teh pomoči z notranjim trgom glede na člen 107(3)(c) PDEU in z vidika oddelkov 3.1.6.2 (pomoč za tekoče poslovanje za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov) in 3.2 (spodbujevalni učinek in potreba po pomoči) Smernic o državni pomoči za varstvo okolja z dne 1. aprila 2008 (UL 2008, L 82, str. 1, v nadaljevanju: Smernice iz leta 2008), zlasti točke 109 teh smernic (točke od 71 do 76 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 19 V zvezi s tem je Komisija ugotovila, prvič, da sporne pomoči prispevajo k spoštovanju ciljev, ki so v nacionalnih predpisih in pravu Unije določeni glede deleža električne energije iz obnovljivih virov v končni porabi električne energije v Franciji, in posledično k boju proti podnebnim spremembam (točke od 77 do 79 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 20 Drugič, Komisija je menila, da so sporne pomoči potrebne za odpravo nedelovanja trga. Tako je menila, da so francoski organi dokazali, da so proizvodni stroški v okviru zadevnih projektov („levelised costs of electricity“, LCOE) precej višji od tržne cene in da so posledično zaradi negativnega donosa teh projektov nakupne cene, ki so jih upoštevali ti organi, potrebne za spodbujanje subjektov k izvedbi teh projektov (točke od 80 do 86 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 21 Tretjič, Komisija je menila, da sporne pomoči izpolnjujejo pogoje za izpolnitev zahteve po sorazmernosti. Najprej je namreč ugotovila, da mehanizem spornih pomoči zagotavlja, da se dodeli nadomestilo za razliko med proizvodnimi stroški električne energije in osnovno ceno električne energije. Nato je ugotovila, da je bil postopek izbora upravljavcev nediskriminatoren, pregleden in odprt. Nazadnje, glede na pričakovano stopnjo donosa za vsakega od zadevnih projektov, ki je izražala običajno stopnjo donosnosti, ki se lahko pričakuje od podobne naložbe, in zaveze, ki so jih francoski organi sprejeli za spremljanje gibanja stroškov, je menila, da so sporne pomoči omejene na najnižjo raven in da je z ukrepi, ki so jih predvideli ti organi, mogoče preprečiti prekomerno nadomestilo (točke od 87 do 106 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 22 Četrtrič, Komisija je menila, da bodo imele sporne pomoči glede na skupno zmogljivost zadevnih projektov in proizvedeno količino električne energije glede na velikost francoskega trga z električno energijo samo omejen učinek na trgovino med državami članicami (točki 107 in 108 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 23 Na podlagi analize, omenjene v točkah od 19 do 22 zgoraj, je Komisija ugotovila, da so pozitivni učinki vsake od spornih pomoči na okolje večji od morebitnih negativnih učinkov izkrivljanja konkurence. Poleg tega je ugotovila, da financiranje teh ukrepov temelji na dajatvi, ki se ne pobira od električne energije, in da zato ni tveganja diskriminacije v skladu s členoma 30 in 110 PDEU. Komisija je torej menila, da so te pomoči združljive z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(c) PDEU, in iz tega razloga sprejela sklep o nenasprotovanju (točke od 109 do 117 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

Postopek in predlogi strank

- 24 Tožeče stranke so 12. novembra 2019 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložile to tožbo.
- 25 Komisija je 13. februarja 2020 vložila odgovor na tožbo.
- 26 Družba AM je 9. marca 2020 vložila predlog za intervencijo v podporo predlogom Komisije. Tožeče stranke so stališča glede tega predloga predložile 31. marca 2020.
- 27 Francoska republika je 13. marca 2020 vložila predlog za intervencijo v podporo predlogom Komisije.
- 28 Družbe EOHF, EOC, PBG, EMDT in EMYN so 17. marca 2020 vsaka zase vložile predlog za intervencijo v podporo predlogom Komisije.
- 29 Comité régional des pêches maritimes et des élevages marins des Hauts-de-France (CRPMEM), nepridobitno združenje Fonds régional d'organisation du marché du poisson (FROM NORD) in zadružna pomorska delniška družba s spremenljivim kapitalom (*société coopérative maritime anonyme à capital variable*) Organisation de producteurs CME Manche-Mer du Nord (CME), ki so organizacije poklicnih ribičev, ki delujejo na ribolovnih območjih vzhodnega Rokavskega preliva (v nadaljevanju: skupaj: CRPMEM in drugi) in katerih člani so nekateri tožeči ribiči, so 18. marca 2020 vložili skupni predlog za intervencijo v podporo tožečim strankam. Isti dan so še dva predloga za intervencijo v podporo predlogom tožečih strank vložile občina Erquy na eni strani in skupaj občini Le Tréport in Mers-les-Bains (Francija) na drugi strani.
- 30 Tožeče stranke so 19. maja 2020 vložile repliko.
- 31 Tožeče stranke so 20. maja 2020 predložile stališča glede predlogov za intervencijo, navedenih v točkah od 27 do 29 zgoraj. Komisija je predložila stališča glede predlogov iz točke 29 zgoraj in izpodbijala njihovo dopustnost.
- 32 Predsednica devetega senata je s sklepom z dne 24. julija 2020 ugodila predlogom za intervencijo, ki so jih vložile družbe AM, EOHF, EOC, PBG, EMDT in EMYN. Z odločbo z istega dne je ugodila predlogu za intervencijo Francoske republike.
- 33 Komisija je 25. avgusta 2020 vložila dupliko.
- 34 Predsednica devetega senata je s sklepom z dne 21. septembra 2020, CAPA in drugi/Komisija (T-777/19, neobjavljen, EU:T:2020:452), na eni strani ugodila predlogu za intervencijo, ki so ga vložili CRPMEM in drugi, in na drugi strani zavrnila predloga za intervencijo občine Erquy ter občin Le Tréport in Mers-les-Bains.
- 35 Družba AM je intervencijsko vlogo vložila 6. oktobra 2020. Francoska republika ter družbe EOHF, EOC, PBG, EMDT in EMYN so svoje intervencijske vloge vložile 7. oktobra 2020. Tožeče stranke in Komisija so stališča v zvezi s temi vlogami predložile 26. novembra 2020.
- 36 CRPMEM in drugi so intervencijsko vlogo vložili 3. decembra 2020. Tožene stranke in Komisija so stališča glede te vloge vložile 20. oziroma 21. januarja 2021.

- 37 Tožeče stranke so 12. februarja 2021 predlagale, naj se opravi obravnava.
- 38 Splošno sodišče je 16. aprila 2021 na predlog devetega senata na podlagi člena 28 svojega poslovnika odločilo, da zadevo predodeli razširjenemu senatu.
- 39 Splošno sodišče je z ukrepom procesnega vodstva z dne 3. maja 2021 pozvalo tožeče stranke, naj pisno pojasnijo nekatera dejstva, in te so na to zahtevo odgovorile 31. maja 2021.
- 40 Tožeče stranke od šeste do enajste so 4. junija 2021 vložile predlog za izdajo začasne odredbe, s katerim so predlagale odlog izvršitve izpodbijanega sklepa in sprejetje drugih začasnih ukrepov, s katerimi bi se v bistvu prekinilo izvajanje tega sklepa.
- 41 Ker je bil en član sestave zadržan, je predsednik Splošnega sodišča 7. junija 2021 določil, da bo sam dopolnil sestavo. Obravnava je bila opravljena isti dan. Ustni del postopka je bil končan ob koncu obravnave.
- 42 Podpredsednik Splošnega sodišča je s sklepom z dne 2. julija 2021, Bourel in drugi/Komisija (T-777/19 R, neobjavljen, EU:T:2021:407), zavrnil predlog za izdajo začasne odredbe iz točke 40 zgoraj in pridržal odločitev o stroških.
- 43 Tožeče stranke Splošnemu sodišču predlagajo, naj:
- izpodbijani sklep razglasi za ničen;
 - Komisiji naloži plačilo stroškov;
 - intervenientkam, ki so intervenirale v podporo Komisiji, naloži, naj nosijo svoje stroške.
- 44 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- tožbo zavrne;
 - tožečim strankam naloži plačilo stroškov;
 - CRPMEM in drugim naloži plačilo stroškov njihove intervencije.
- 45 Francoska republika Splošnemu sodišču predlaga, naj tožbo zavrne.
- 46 Družbe AM, EOHF, EOC, PBG, EMDT in EMYN Splošnemu sodišču predlagajo, naj:
- tožbo zavrne;
 - tožečim strankam naloži plačilo stroškov.
- 47 CRPMEM in drugi Splošnemu sodišču predlagajo, naj:
- izpodbijani sklep razglasi za ničen;
 - Komisiji naloži plačilo stroškov.

Pravo

- 48 Ne da bi Komisija formalno podala ugovor nedopustnosti, primarno trdi, da je tožba nedopustna.
- 49 Komisija trdi, da tožeče stranke niso zainteresirane stranke v smislu člena 108(2) PDEU, ki lahko dopustno vložijo tožbo za varstvo svojih procesnih pravic, in da *a fortiori* niso dokazale, da imajo poseben status v smislu sodbe z dne 15. julija 1963, Plaumann/Komisija (25/62, EU:C:1963:17), na podlagi katerega bi lahko izpodbijale utemeljenost sklepa o presoji spornih pomoči.
- 50 Komisija na eni strani v zvezi s statusom zainteresirane stranke zlasti trdi, da preudarkov iz sodbe z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341), ni mogoče uporabiti v obravnavani zadevi. Po mnenju Komisije namreč v nasprotju s tožečima strankama v navedeni zadevi tožeče stranke v obravnavani zadevi niso v konkurenčnem razmerju z upravičenci do spornih pomoči. Glede neposrednega nanašanja na tožeče stranke Komisija na drugi strani trdi, da na tožeče ribiče vplivajo predvsem zakonske odločitve francoskih organov, da nekatera območja namenijo za proizvodnjo električne energije in jim celo prepovejo dostop do teh območij. Nasprotno pa naj bi imela dodelitev spornih pomoči in izpodbijani sklep samo posreden vpliv na njihov materialni položaj. Poleg tega Komisija trdi, da ima postavitve zadevnih polj vetrnih elektrarn na morju manjši vpliv na materialni položaj tožečih ribičev, kot pa ti trdijo. Nazadnje, Komisija v zvezi s prvo tožečo stranko trdi, da ta ne opravlja ribolovne dejavnosti.
- 51 Tožeče stranke pa trdijo, da so zainteresirane stranke v smislu člena 1(h) Uredbe 2015/1589, pri čemer se opirajo med drugim na točke od 63 do 65 sodbe z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341).
- 52 Prvič, tožeči ribiči trdijo, da je njihova ribolovna dejavnost geografsko omejena in da je ta geografska omejenost odvisna tako od ribolovnih virov, vremenskih pogojev in zakonskih odprtij različnih delov ribolovnih območij kot od predpisov, ki veljajo za vrste plovil, ki jih uporabljajo, in za ustrezna dovoljenja za upravljanje plovila. Tako naj bi bil pomorski prostor, v katerem naj bi lahko opravljali svoje dejavnosti, določen ali določljiv na podlagi njihovega domačega pristanišča ali pristanišča, ki ga uporabljajo občasno. Območja, na katera se nanašajo zadevni projekti, pa naj bi zasedla velik del tega prostora in včasih naj bi jih prednostno uporabljali za svoje dejavnosti.
- 53 Drugič, tožeči ribiči trdijo, da bodo zadevni projekti imeli predvidljiv učinek na njihove dejavnosti zaradi na eni strani načrtovanih zakonskih omejitev plovbe na območjih, na katera se nanašajo ti projekti, in negotove izvedljivosti plovbe na navedenih območjih in v njihovi bližini ter na drugi strani potencialno negativnega učinka navedenih projektov na morsko okolje in ribolovne vire.
- 54 Tretjič, tožeči ribiči po analogiji s sodbo z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341), poudarjajo, da je treba dostop do območij pomorskega prostora, ki so opredeljena kot lokacije zadevnih projektov, in uporabo teh območij šteti za „surovino“ v smislu te sodbe, tako da so na tej podlagi v konkurenčnem razmerju z upravljavci teh projektov. V repliki dodajajo, da opredelitev pojma „zainteresirana stranka“ v smislu člena 1(h) Uredbe 2015/1589 ni strogo pogojena s konkurenčnim razmerjem.
- 55 Kar zadeva prvo tožečo stranko, katere stranke so ribiči v Le Tréportu in okoliških pristaniščih, naj bi projekti Dieppe/Le Tréport, Fécamp in Courseulles-sur-Mer neposredno vplivali na njeno dejavnost, ki naj je ne bi bilo mogoče diverzificirati prek teh strank in te lokacije.

- 56 Francoska republika ter družbe AM, EOHE, EOC, PBG, EMDT in EMYN v podporo ugovoru nedopustnosti Komisije v bistvu navajajo podobne trditve. Tožeče stranke v stališčih glede intervencijskih vlog teh intervenientk te trditve izpodbijajo.
- 57 CRPMEM in drugi v bistvu navajajo podobne trditve kot tožeče stranke. Komisija v stališču glede intervencijske vloge CRPMEM in drugih te trditve izpodbija.

Uvodne ugotovitve

- 58 Uvodoma je treba spomniti, da Komisija v skladu s členom 108(3) PDEU, če meni, da načrt pomoči ni združljiv z notranjim trgov, nemudoma sproži formalni postopek preiskave iz odstavka 2 tega člena. V skladu s prvim pododstavkom navedenega odstavka 2 Komisija, če v okviru tega postopka, potem ko je zainteresirane stranke pozvala k predložitvi pripomb, med drugim ugotovi, da dodeljena pomoč ni združljiva z notranjim trgov, odloči, da mora zadevna država takšno pomoč odpraviti ali spremeniti v roku, ki ji ga določi.
- 59 Vendar člen 4 Uredbe 2015/1589 določa predhodno fazo preučitve ukrepov pomoči, katere namen je Komisiji omogočiti, da si ustvari mnenje o združljivosti zadevne pomoči z notranjim trgov.
- 60 V skladu s členom 4(3) Uredbe 2015/1589 Komisija, če ugotovi, da ni dvomov o združljivosti ukrepa z notranjim trgov, kolikor ta ukrep spada na področje uporabe člena 107(1) PDEU, sprejme sklep o nenasprotovanju. Tak sklep pomeni implicitno zavrnitev začetka formalnega postopka preiskave iz člena 108(2) PDEU in člena 6(1) zgoraj navedene uredbe (glej v tem smislu sodbo z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, točka 45).
- 61 Nasprotno pa člen 4(4) Uredbe 2015/1589 določa, da če Komisija ugotovi, da obstajajo dvomi o združljivosti priglašene ukrepa z notranjim trgov, mora sprejeti sklep o začetku formalnega postopka preiskave. Na podlagi člena 6(1) te uredbe se s takim sklepom od zadevne države članice in drugih zainteresiranih strank zahteva, da pošljejo pripombe v predpisanem roku.
- 62 Iz teh določb torej izhaja, da se sklep o nenasprotovanju neposredno in posamično nanaša na vsako zainteresirano stranko v smislu člena 1(h) Uredbe 2015/1589. Osebe, ki so upravičene do procesnih jamstev iz člena 108(2) PDEU in člena 6(1) zgoraj navedene uredbe, lahko namreč spoštovanje teh jamstev uveljavljajo le, če imajo možnost tak sklep izpodbijati pred sodiščem Evropske unije (glej v tem smislu sodbo z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, točka 47 in navedena sodna praksa).
- 63 V skladu s členom 1(h) Uredbe št. 2015/1589 je treba zainteresirano stranko razumeti med drugim kot katero koli osebo, podjetje ali združenje podjetij, na interese katerih bi lahko dodelitev pomoči vplivala, torej predvsem upravičenca do pomoči, konkurenčna podjetja in poklicna združenja. Povedano drugače, gre za nedoločeno število naslovnikov (glej sodbo z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, točka 63 in navedena sodna praksa).
- 64 Poleg tega, da je oseba, podjetje ali podjetniško združenje opredeljeno kot zainteresirana stranka, mora pravno zadostno dokazati, da lahko pomoč konkretno vpliva na njen položaj (sodba z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, točka 65 in navedena sodna praksa).

- 65 Vendar, če tožeča stranka izpodbija utemeljenost sklepa o presoji pomoči kot take, le dejstvo, da bi jo bilo mogoče šteti za zainteresirano stranko v smislu člena 108(2) PDEU, ne more zadoščati za to, da se tožba razglasi za dopustno. Dokazati mora torej, da ima poseben status v smislu sodbe z dne 15. julija 1963, Plaumann/Komisija (25/62, EU:C:1963:17). To velja zlasti takrat, kadar bi pomoč, ki je predmet zadevnega sklepa, znatno vplivala na položaj tožeče stranke na trgu (glej sodbo z dne 13. decembra 2005, Komisija/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, C-78/03 P, EU:C:2005:761, točka 37 in navedena sodna praksa).
- 66 Ob tem, kadar tožeča stranka predlaga razglasitev ničnosti sklepa o nenasprotovanju, izpodbija predvsem to, da je Komisija sklep glede zadevne pomoči sprejela, ne da bi začela formalni postopek preiskave, s čimer naj bi kršila njene procesne pravice. Da bi bilo ugodeno predlogu tožeče stranke za razglasitev ničnosti, lahko ta navede kateri koli tožbeni razlog, s katerim lahko dokaže, da bi presoja informacij in elementov, ki jih je Komisija imela na voljo med predhodno fazo preučitve priglašene ukrepa, morala povzročiti dvome o združljivosti tega ukrepa z notranjim trgom. Vendar uporaba takih trditev ne more povzročiti niti spremembe predmeta tožbe niti spremembe pogojev njene dopustnosti. Nasprotno, prav obstoj dvomov o tej združljivosti je dokaz, ki ga je treba predložiti, da bi se dokazalo, da bi Komisija morala začeti formalni postopek preiskave (glej sodbo z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, točka 59).
- 67 V obravnavani zadevi je izpodbijani sklep, kot je razvidno iz točke 23 zgoraj, sklep o nenasprotovanju. Komisija je s tem sklepom torej implicitno, vendar nujno zavrnila začetek formalnega postopka preiskave. Tožeče stranke pa trdijo, da imajo status zainteresiranih strank in navajajo dva tožbena razloga, od katerih se eden nanaša na kršitev njihovih procesnih pravic in drugi na neobrazložitev. V okviru prvega tožbenega razloga navajajo razloge, iz katerih po njihovem mnenju okoliščine sprejetja izpodbijanega sklepa in vsebina tega sklepa dokazujejo, da je Komisija imela resne težave, zaradi katerih bi morala začeti formalni postopek preiskave. V okviru drugega tožbenega razloga se sklicujejo na nekatere dele izpodbijanega sklepa, ki so jih izpodbijale že v okviru prvega tožbenega razloga, da bi izpostavile, da Komisija presoje združljivosti spornih pomoči ni zadostno obrazložila, tako da bi zainteresirane tretje osebe lahko razumele razloge, iz katerih je menila, da nima resnih težav.
- 68 Glede na sodno prakso, navedeno v točkah od 62 do 66 zgoraj, torej zadostuje, da tožeče stranke dokažejo, da imajo v obravnavani zadevi status zainteresiranih strank, kar je treba preveriti v nadaljevanju. V okviru te preučitve je treba razlikovati med položajem tožečih ribičev na eni strani in položajem prve tožeče stranke na drugi strani.

Status zainteresiranih strank, kar zadeva tožeče ribiče

- 69 Trditve tožečih ribičev v podporo njihovem statusu zainteresiranih strank se opirajo na dva temelja, prvič, na obstoj konkurenčnega razmerja med njihovimi dejavnostmi in dejavnostmi upravičencev do spornih pomoči ter, drugič in vsekakor, na tveganje konkretnega vpliva teh pomoči na njihov položaj. Ta temelja je treba preučiti ločeno.

Obstoj konkurenčnega razmerja med tožečimi ribiči in upravičenci do spornih pomoči

- 70 Tožeči ribiči s svojimi trditvami postavljajo vprašanje, ali je mogoče šteti, da so v konkurenčnem razmerju z upravičenci do spornih pomoči, ker naj bi ti ribiči po analogiji s položajem, ki ga je Sodišče preučilo v sodbi z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341, točka 67), uporabljali isto „surovino“.
- 71 Takoj je treba ugotoviti, da tožeči ribiči s temi trditvami ne poskušajo zatrjevati, da so neposredni konkurenti upravičencev do spornih pomoči, to je, da zadnjenavedenim konkurirajo na trgih, na katerih delujejo, to je na trgih proizvodnje električne energije. Poleg tega je očitno, da ni tako, saj so tožeči ribiči dejavni samo v sektorju malega ribolova. Ob tem pojem zainteresirane stranke v smislu člena 1(h) Uredbe 2015/1589 ni omejen na neposredne konkurente upravičencev do zadevnih pomoči (glej v tem smislu in po analogiji sodbi z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, točka 70, in z dne 10. decembra 2008, Kronoply in Kronotex/Komisija, T-388/02, neobjavljena, EU:T:2008:556, točka 73).
- 72 Res je, kot izhaja iz besedila člena 1(h) Uredbe 2015/1589, kakor se razlaga v sodni praksi, da izraz „konkurenčna podjetja“ iz te določbe označuje samo neposredne konkurente upravičencev do zadevne pomoči. Iz njegovega besedila in zlasti iz členka „predvsem“, ki uvaja med drugim izraz „konkurenčna podjetja“, se lahko sklepa, da so ti neposredni konkurenti nesporno med „zainteresiranimi strankami“ v smislu člena 108(2) PDEU (glej v tem smislu sodbi z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, točki 63 in 64, in z dne 3. septembra 2020, Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland in drugi/Komisija, C-817/18 P, EU:C:2020:637, točka 50 in navedena sodna praksa).
- 73 Nasprotno pa posredno konkurenčno razmerje, kot ga uveljavljajo tožeči ribiči, v nasprotju s takim neposrednim konkurenčnim razmerjem z upravičencem do zadevne pomoči ne more po samem zakonu podeliti statusa zainteresirane stranke. Kot izhaja iz točke 65 sodbe z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341), tako posredno konkurenčno razmerje tistih, ki se sklicujejo nanj, ne oprošča obveznosti, da pravno zadostno dokažejo, da ima lahko zadevna pomoč konkreten vpliv na njihov položaj.
- 74 V zvezi s tem je treba spomniti, da so v zadevi, v kateri je Splošno sodišče izreklo sodbo, ki jo je Sodišče v pritožbenem postopku preučilo v sodbi z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341), tožeči stranki, podjetji, ki sta izdelovali vlaknene plošče in usmerjene pramenske plošče, in upravičenec do zadevne pomoči, proizvajalec papirne mase, v proizvodnem procesu uporabljali enako surovino, to je industrijski les. Zato je Splošno sodišče iz tega sklepalo, da so ta podjetja v konkurenčnem položaju kot kupci industrijskega lesa, in Sodišče je odločilo, da pri tej ugotovitvi pravo ni bilo napačno uporabljeno (glej v tem smislu točke 9, 10, 67 in 70 sodbe Sodišča).
- 75 V obravnavani zadevi tožeči ribiči delujejo v sektorju malega obalnega ribolova, medtem ko upravičenci do spornih pomoči upravljajo polja vetrnih elektrarn na morju za proizvodnjo električne energije, ki jo prodajajo na veleprodajnem trgu.
- 76 Zato so, kot poudarjajo Komisija in intervenientke, ki jo podpirajo, na eni strani trgi, na katerih tožeči ribiči in upravičenci do spornih pomoči prodajajo svoje proizvode, popolnoma ločeni in na drugi strani njihovi proizvodni postopki ne vključujejo uporabe enake „surovine“. Zlasti kar zadeva ta drugi vidik, kot ugotavljata družbi EMDT in EMYN, ribiči pobirajo ribolovne vire, medtem ko upravljavci polj vetrnih elektrarn na morju uporabljajo kinetično energijo vetra.

- 77 Te ugotovitve ni mogoče ovreči s predpostavko tožečih ribičev, da bi bilo treba dostop do območij postavitve zadevnih projektov in njihovo uporabo šteti za „surovino“ v smislu sodbe z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341).
- 78 Glede na običajni pomen izraza „surovina“, kot je uporabljen v sodbi z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341), ta namreč označuje naravni vir ali nepredelan proizvod, ki se uporablja kot vhodni material v procesu proizvodnje blaga. Kot poudarja družba AM, tožeči ribiči torej v repliki napačno trdijo, da se navedena sodba nanaša na konkurenčno razmerje pri uporabi skupnega območja za oskrbo z lesom. Kot je bilo opozorjeno v točki 74 zgoraj, iz navedene sodbe namreč izhaja, da je Splošno sodišče pravilno opredelilo konkurenčno razmerje med tožečima strankama v navedeni zadevi in upravičencem do zadevne pomoči kot kupci na trgu z industrijskim lesom. Dalje, v obravnavani zadevi ni območje morskega javnega prostora, ki ga uporabljajo tako tožeči ribiči kot upravičenci do spornih pomoči, tisto, ki je samo po sebi „surovina“ za njihovo gospodarsko dejavnost, ampak so to naravni viri, ki so na tem območju. Kot pa je bilo poudarjeno že v točki 76 zgoraj, so ti viri različni in zadevni subjekti pri njihovem izkoriščanju torej niso v konkurenčnem položaju.
- 79 Vsekakor v obravnavani zadevi, kot v bistvu trdijo Komisija in intervenientke, ki jo podpirajo, obstoječi spor med tožečimi ribiči in upravičenci do spornih pomoči v zvezi z dostopom do območij, predvidenih za upravljanje zadevnih polj vetrnih elektrarn, in uporabo teh območij izhaja iz zakonskih odločitev francoskih organov v zvezi z nadzorom in upravljanjem različnih rab morskega javnega prostora. Nasprotno pa ta spor ne izhaja iz „postopka zbiranja ponudb“, ki so ga ti organi izvedli za navedeni dostop in uporabo.
- 80 V zvezi s tem, kot je med drugim razvidno iz pojasnil Francoske republike, dovoljenje, podeljeno navedenim upravičencem za upravljanje teh polj na navedenih območjih, ne izključuje drugih rab teh območij, in zlasti ne ribolova, saj pristojni organi uporabljajo načelo soobstoja teh različnih rab. Čeprav so v praksi, kot je razvidno iz dokumentov, vloženi v spis, ribolovne dejavnosti na teh območjih lahko predmet omejitev, je iz istih dokumentov razvidno tudi, da te omejitve ustrezajo ciljema varnosti in preprečevanja tveganj, ki jima sledijo ti organi, in ne temu, da upravičenci do spornih pomoči uveljavljajo pravico do izključne uporabe, ki naj bi jim jo podelili ti organi. Morebitne posledice teh omejitev za gospodarsko dejavnost tožečih ribičev so torej neločljivo povezane s predpisi o morskem javnem prostoru in zanje ni mogoče šteti, da upravljavcem zadevnih polj vetrnih elektrarn podeljujejo prednost v primerjavi z ribiškimi podjetji, ki uporabljajo ista območja (glej v tem smislu in po analogiji sodbo z dne 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, točka 62 in navedena sodna praksa).
- 81 Poleg tega, kot tožeči ribiči sami trdijo in kot v bistvu poudarja Francoska republika, za dostop do ribolovnih območij in za njihovo uporabo veljajo strogi predpisi, s katerimi sta lahko, če je potrebno, ta dostop in uporaba prepovedana za ribolovne dejavnosti zlasti glede na cilje upravljanja ribolovnih virov. Tožeči ribiči torej nimajo brezpogojne pravice do izkoriščanja teh območij, zaradi katere bi „konkurirali“ subjektom, ki imajo dovoljenje za izkoriščanje lokacij znotraj navedenih območij za proizvodnjo električne energije.
- 82 Zato se tožeči ribiči ne morejo šteti za zainteresirane stranke, ki lahko dopustno vložijo to tožbo na podlagi domnevnega posrednega konkurenčnega razmerja z upravičenci do spornih pomoči.

Obstoj tveganja konkretnega vpliva spornih pomoči na položaj tožečih ribičev

- 83 Uvodoma je treba poudariti, kot so tožeči ribiči trdili v repliki, da opredelitev zainteresirane stranke ni strogo pogojena z obstojem konkurenčnega razmerja, naj bo neposredno ali posredno. Na podlagi ustaljene sodne prakse, navedene v točki 63 zgoraj, se ta pojem namreč nanaša na nedoločeno število naslovnikov.
- 84 V zvezi s tem drži, da sodna praksa vsebuje določeno število primerov položajev, v katerih sta tako Splošno sodišče kot Sodišče priznali status zainteresiranih strank osebam, na interese katerih bi lahko vplivala dodelitev pomoči, ne da bi raziskali, ali so te osebe v – čeprav samo posrednem – konkurenčnem razmerju z upravičenci do teh pomoči.
- 85 Tako je na primer Splošno sodišče v sodbi z dne 16. septembra 1998, *Waterleiding Maatschappij/Komisija* (T-188/95, EU:T:1998:217, točke od 79 do 81, 85 in 86), družbi za distribucijo vode priznalo status zainteresirane stranke v postopku v zvezi s pomočjo, namenjeno spodbujanju samooskrbe z vodo v podjetjih, ker so bili upravičenci do navedene pomoči potencialne stranke navedene družbe.
- 86 Enako je Sodišče v sodbi z dne 9. julija 2009, *3F/Komisija* (C-319/07 P, EU:C:2009:435, točke od 45 do 60 in navedena sodna praksa), presodilo, da pritožnik, splošni sindikat delavcev na Danskem, za dokaz svojega statusa zainteresirane stranke lahko učinkovito trdi, da zadevna pomoč – davčne oprostitve za domače in tuje pomorščake, ki jih zaposlujejo danski lastniki ladij, ki *in fine* koristijo tem lastnikom – vpliva na njegov „konkurenčni položaj“ v razmerju do drugih sindikatov pri pogajanjih o kolektivnih pogodbah, ki veljajo za pomorščake.
- 87 Nazadnje, Splošno sodišče je v sodbi z dne 24. februarja 2021, *Braesch in drugi/Komisija* (T-161/18, v pritožbenem postopku, EU:T:2021:102), odločilo, da so tožeče stranke, imetniki obveznic, podrejenih delnicam banke upravičenke do pomoči, ki jo je Italijanska republika dodelila v okviru načrta prestrukturiranja, dokazale, da dodelitev vseh teh pomoči lahko konkretno vpliva na njihov položaj. V zvezi s tem je Splošno sodišče ugotovilo, da so navedene pomoči in zaveze te države članice, ki vključujejo ukrepe porazdelitve bremena, ki lahko povzročijo velike finančne izgube v škodo tožečih strank, neločljivo povezane, ker te zaveze pogojujejo razglasitev združljivosti pomoči in ker so s sklepom, s katerim so bile te pomoči dovoljene, hkrati te zaveze postale zavezujoče (glej v tem smislu sodbo z dne 24. februarja 2021, *Braesch in drugi/Komisija*, T-161/18, v pritožbenem postopku, EU:T:2021:102, točki 39 in 40).
- 88 Vendar se sodišči Unije v prejšnji sodni praksi, zlasti v sodbah, omenjenih v točkah od 85 do 87 zgoraj, nista opredelili do spora, kot ta v obravnavani zadevi, med različnima gospodarskima dejavnostma za uporabo istega območja za izkoriščanje različnih virov in do zatrjevanih negativnih učinkih ene od teh dejavnosti, ki bi izhajali iz odločitve nacionalnih organov, da izplačajo pomoč v korist druge dejavnosti. Natančneje, v tej zadevi se postavlja vprašanje, ali se domnevni negativni učinki upravljanja polj vetrnih elektrarn, ki so predmet spornih pomoči, na njihovo okolje, zlasti na soobstoječe ribolovne dejavnosti, morsko okolje in ribolovne vire, lahko štejejo za konkreten vpliv dodelitve teh pomoči na položaj zadevnih ribiških podjetij.
- 89 V zvezi s tem iz točk 64 in 73 zgoraj izhaja, da morajo v skladu s sodno prakso – čeprav načeloma ni mogoče izključiti, da pomoč konkretno vpliva na interese tretjih oseb zaradi učinkov, ki jih ima objekt, ki prejema pomoč, na svoje okolje in zlasti na druge dejavnosti, ki se izvajajo v bližini – te tretje osebe, da bi bile opredeljene kot zainteresirane stranke, pravno zadostno dokazati tveganje

takega konkretnega vpliva. Poleg tega za to ni dovolj dokazati obstoj navedenih učinkov, ampak je treba dokazati tudi, da so ti učinki posledica same pomoči. V nasprotnem primeru bi vsak posameznik ali vsako podjetje, ki ima interese, na katere lahko zaradi njihove lokacije vplivajo ti učinki, potencialno lahko uveljavljal status zainteresirane osebe, kar bi bilo očitno v nasprotju s členom 108(2) PDEU, kakor se razlaga v sodni praksi (glej v tem smislu in po analogiji sodbo z dne 19. decembra 2019, BPC Lux 2 in drugi/Komisija, T-812/14 RENV, neobjavljena, EU:T:2019:885, točka 60 in navedena sodna praksa).

- 90 V obravnavani zadevi je treba, na prvem mestu, ugotoviti, kot trdijo Komisija in intervenientke, ki jo podpirajo, da tveganja zatrjevanih učinkov zadevnih projektov na ribolovne dejavnosti na zadevnih območjih izhajajo na eni strani iz odločitev francoskih organov, da te projekte postavijo na lokacijah, kjer se izvajajo te dejavnosti, in na drugi strani iz odločitev, ki jih ti organi lahko sprejmejo za ureditev morske plovbe in ribolova na teh lokacijah in okoli njih. Kot trdi Francoska republika, se te odločitve uresničujejo z operativnimi dovoljenji in odločbami o rabi in upravljanju javnega prostora, ne pa z dodelitvijo spornih pomoči.
- 91 Na drugem mestu, ugotoviti je treba, da sklepi o dodelitvi spornih pomoči ne morejo vplivati na postavitve zadevnih projektov ali na nadzor in omejitev ribolovnih dejavnosti na območjih, na katera se ta postavitve nanaša.
- 92 Najprej, kot je razvidno iz izpodbijanega sklepa in iz tožbe ter kot potrjujejo dokumenti o javnih razpisih iz let 2011 in 2013 v zvezi z zadevnimi projekti, na katere se nanaša ta sklep, je bila točna lokacija teh projektov že določena na datum teh javnih razpisov in je bila sestavni del pogojev teh razpisov.
- 93 Dalje, šele po začetku teh javnih razpisov, ko so bile sprejete ponudbe izbranih kandidatov, je bila sprejeta odločitev o dodelitvi pomoči (glej točko 71 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Poleg tega niti iz izpodbijanega sklepa niti iz dokazov, ki so jih predložile stranke, ni razvidno, da so nova pogajanja o teh pomočeh leta 2018, ki so se nanašala samo na zmanjšanje zneska teh pomoči, zlasti zaradi tehnološkega in pravnega razvoja v zvezi s takimi projekti, vplivala na pogoje te postavitve.
- 94 Nazadnje, izplačilo spornih pomoči je povezano z zavezo francoskih organov, da bodo pregledali te pomoči v primeru poznejše spremembe tehničnih značilnosti zadevnih projektov (točka 105 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Poleg tega pogoji za dodelitev teh pomoči določajo zmanjšanje njihovega zneska ob izteku pogodbe s kupcem električne energije in omejitev trajanja navedenih pomoči na obdobje 20 let, po katerem proizvodnja električne energije ne bo več subvencionirana (točki 23 in 24 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Vendar je treba ugotoviti, da je ta degresivni mehanizem izplačila pomoči popolnoma neodvisen od tveganj zatrjevanih učinkov zadevnih projektov na dejavnosti tožečih ribičev in nanje ne more vplivati, saj so ti učinki odvisni samo od morebitnih tehničnih in zakonskih ukrepov, sprejetih za omejitev dejavnosti ali, nasprotno, za olajšanje njihovega soobstoja s temi projekti. Tako bodo ti zatrjevani učinki tudi po tem, ko se sporne pomoči ne bodo več izplačevale, lahko še trajali ne glede na to izplačilo.
- 95 Na tretjem mestu, sporne pomoči, ki ustrezajo razliki med zneskom nakupnih cen električne energije, proizvedene v objektih, ki so predmet zadevnih projektov, in tržno ceno električne energije, imajo lahko vpliv samo na trgih, na katerih so dejavni upravičenci, in sicer na

nadaljnem trgu z električno energijo in morebiti na predhodnih trgih blaga, potrebnega za delovanje teh obratov. Same po sebi ne morejo imeti učinka na trge, na katerih so dejavni sami tožeči ribiči, česar sicer ti ne trdijo.

- 96 Na četrtem mestu, glede zatrjevanih učinkov zadevnih projektov na ribolovne vire in morsko okolje je dovolj ugotoviti, da so podobno kot učinki navedenih projektov na izvajanje ribolova na zadevnih območjih odvisni samo od odločitev francoskih organov za postavitev teh projektov ter od tehničnih in zakonskih ukrepov, ki se uporabljajo zanje in ki lahko na te učinke vplivajo pozitivno ali negativno. V zvezi s tem niti iz trditve tožečih ribičev in intervenientk, ki jih podpirajo, niti iz dokazov, ki so jih predložili v podporo tem trditvam, ne izhaja, da je izplačilo spornih pomoči povezano s temi učinki na ribolovne vire in morsko okolje. Zato, ne da bi bilo treba preučiti trditve Komisije in intervenientk, ki jo podpirajo, v zvezi z neobstojem dokaza o takih učinkih, ti učinki tožečim ribičem nikakor ne morejo podeliti statusa zainteresiranih strank.
- 97 Iz navedenega izhaja, da mehanizem dodelitve spornih pomoči ni povezan z zatrjevanimi učinki zadevnih projektov na dejavnosti tožečih ribičev. Ti učinki so namreč neločljivo povezani, prvič, z odločitvami francoskih organov za postavitev teh projektov na zadevnih območjih v okviru njihove politike izkoriščanja energetskih virov in, drugič, z ureditvijo morskega javnega prostora in tehničnimi ukrepi, ki se uporabljajo za navedene projekte. Nasprotno pa, čeprav odločitev teh organov, da upravljavcem teh projektov dodelijo pomoč v obliki obveznosti nakupa, katere stroške nosi država, tem upravljavcem daje prednost v primerjavi s proizvajalci nesubvencionirane električne energije, sama po sebi ne vpliva na gospodarske rezultate tožečih ribičev. Za sporne pomoči torej ni mogoče šteti, da lahko same po sebi konkretno vplivajo na njihov položaj v smislu sodne prakse, navedene v točki 64 zgoraj.
- 98 O tej ugotovitvi ne bi podvomili z raznimi trditvami tožečih ribičev, s katerimi se želi dokazati obstoj povezave med spornimi pomočmi in zatrjevanimi učinki zadevnih projektov na njihov položaj.
- 99 Prvič, tožeči ribiči v repliki in stališčih glede vlog intervenientk v podporo predlogom Komisije trdijo, da je izplačilo pomoči potrebno za izvedbo zadevnih projektov in njihovo upravljanje.
- 100 V zvezi s tem je na eni strani, kot izhaja iz oddelka 3.2 Smernic iz leta 2008 (spodbujevalni učinek in potreba po pomoči), na katerega se je Komisija oprla v točkah od 81 do 86 obrazložitve izpodbijanega sklepa, in iz teh točk samih, nujnost pomoči za izvedbo in upravljanje projektov za varstvo okolja, kot so zadevni projekti, prav pogoj njihove združljivosti. Zlasti mora zadevna država članica v skladu s točko 146(c) Smernic iz leta 2008 za prikaz spodbujevalnega učinka pomoči dokazati, da naložba ne bi bila dovolj donosna brez pomoči. Zato bi priznanje – kot trdijo tožeče stranke – da je tveganje konkretnega vpliva spornih pomoči na njihove dejavnosti dokazano zgolj zaradi nujnosti pomoči za obstoj navedenih projektov, pomenilo, da se status zainteresirane stranke potencialno podeli vsakemu podjetju ali vsakemu posamezniku, na interese katerega bi navedeni projekti lahko imeli učinke, česar ni mogoče sprejeti, kot je bilo navedeno v točki 89 zgoraj. Poleg tega je treba ugotoviti, da bi tako dojemanje statusa zainteresirane stranke v praksi omogočilo, da bi taka podjetja ali taki posamezniki sistematično izpodbijali sklepe o nenasprotovanju v zvezi s pomočmi za varstvo okolja, ker bi bil dokaz o tveganju konkretnega vpliva na njihov položaj samodejno podan zaradi nujnosti teh pomoči.

- 101 Na drugi strani je treba ugotoviti, da se trditve tožečih ribičev v obravnavani zadevi, kot je v bistvu razvidno iz replike, ne nanašajo na same učinke spornih pomoči, ampak na učinke odločitev o postavitvi polj vetrnih elektrarn na morju iz zadevnih projektov, ki po njihovem mnenju vključujejo med drugim popolno ali delno prepoved ribolovnih dejavnosti in tehnične omejitve, zaradi katerih bi se te dejavnosti težko izvajale na zadevnih območjih. Kot trdijo intervenientke v podporo predlogom Komisije, je tožba zoper izpodbijani sklep na neki način samo nadaljevanje tožb, ki so jih tožeči ribiči vložili zoper odločbe francoskih javnih organov v zvezi s temi projekti pri nacionalnih sodiščih. Iz člena 194(2), drugi pododstavek, PDEU pa izhaja, da Pogodbi ne vplivata na pravico držav članic, da določijo pogoje za izkoriščanje svojih energetskih virov, na izbiro med različnimi viri energije in na splošno strukturo njihove oskrbe z energijo (glej v tem smislu sodbo z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, EU:C:2020:742, točka 48).
- 102 Zato, tudi če imajo tožeči ribiči lahko interes, da pred nacionalnimi sodišči izpodbijajo odločbe in odločitve francoskih organov v zvezi z izkoriščanjem vetrne energije na morju zaradi morebitnih vplivov tega izkoriščanja na svoj položaj, ta okoliščina ne more biti dovolj, da bi jim podelila status zainteresirane stranke v okviru formalnega postopka preiskave v zvezi z izplačilom državnih pomoči podjetjem, ki sodelujejo pri izvajanju navedenih odločb in odločitev.
- 103 Drugič, dejstva, da tožeči ribiči, kot trdijo, opravljajo dejavnost v splošnem interesu, ki je pomembna in ima poseben status na podlagi člena 39 PDEU, v nasprotju s tem, kar trdijo, v obravnavani zadevi ni mogoče upoštevati.
- 104 V zvezi s tem je treba najprej seveda spomniti, kot so storili tožeči ribiči, da cilji, opredeljeni v členu 39 PDEU, ki se lahko na podlagi člena 38(1) PDEU prenesejo na skupno ribiško politiko, vključujejo med drugim zagotavljanje primerne življenjske ravni kmetijske skupnosti in da se mora pri njihovem izvajanju med drugim upoštevati posebna narava kmetijske dejavnosti, ki je posledica socialne strukture kmetijstva ter strukturnih in naravnih neskladij med različnimi kmetijskimi regijami.
- 105 Vendar je treba v obravnavani zadevi ugotoviti, da so glede na točke od 74 do 79 obrazložitve izpodbijanega sklepa sporne pomoči namenjene razvoju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov, zlasti da bi se prispevalo k cilju Francoske republike, da poveča delež teh virov energije v končni porabi električne energije. Ti cilji pa sploh niso povezani s cilji skupne ribiške politike, opredeljenimi v členu 39 PDEU.
- 106 Dalje, spomniti je treba, da je Sodišče v zvezi z dodelitvijo pomoči, kot so sporne pomoči, ki temelji na členu 107(3)(c) PDEU, odločilo, da mora v skladu s to določbo državna pomoč izpolnjevati dva pogoja, od katerih je prvi namenjen pospeševanju razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, drugi, ki je oblikovan negativno, pa ne sme spreminjati trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi. Ta določba za združljivost pomoči torej ne določa pogoja, da sledi cilju v skupnem interesu, in to brez poseganja v okoliščino, da morajo sklepi, ki jih Komisija sprejme na tej podlagi, zagotavljati spoštovanje prava Unije (sodba z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, EU:C:2020:742, točki 19 in 20).
- 107 Zato vprašanje, ali bi se morali cilji v skupnem interesu iz člena 39 PDEU, kot trdijo tožeči ribiči, upoštevati v okviru preučitve spornih pomoči, ni upoštevno z vidika pogojev iz člena 107(3)(c) PDEU, navedenih v točki 106 zgoraj. Tega vprašanja torej ni treba upoštevati pri presoji njihovega statusa zainteresiranih strank. Pravico zainteresirane stranke, da predloži pripombe v okviru formalnega postopka preiskave in torej, kot je bilo navedeno v točki 62 zgoraj, izpodbija sklep o nenasprotovanju, s katerim je implicitno zavrnen začetek tega postopka, je treba namreč

analizirati z vidika cilja tega postopka, ki je med drugim Komisiji omogočiti, da zbere vsa potrebna mnenja, če na podlagi prvega preverjanja pomoči ne more premagati vseh težav, povezanih s preverjanjem združljivosti te pomoči z notranjim trgom (glej v tem smislu sodbo z dne 3. septembra 2020, *Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland in drugi/Komisija*, C-817/18 P, EU:C:2020:637, točka 76 in navedena sodna praksa).

- 108 Nazadnje, tveganja zatrtjevanih učinkov zadevnih projektov na opravljanje ribolova na zadevnih območjih ter na ribolovne vire in morsko okolje, tudi če bi bila dokazana, ne morejo biti dokaz, da so zadevne pomoči v nasprotju s cilji, opredeljenimi v členu 39 PDEU.
- 109 Na eni strani o ciljih, opredeljenih v členu 39 PDEU, zaradi njihove zelo splošne narave ni mogoče podvomiti zaradi morebitnega negativnega vpliva navedenih projektov na dejavnosti tožečih ribičev.
- 110 Na drugi strani, kot je bilo navedeno že v točki 81 zgoraj, tožeči ribiči nimajo brezpogojne pravice do uporabe morskega javnega prostora, ki ga pokrivajo njihova ribolovna območja, in kot navajajo sami, za njihove dejavnosti že veljajo omejitve zaradi predpisov, ki se uporabljajo zanje. Kot je poleg tega razvidno med drugim iz zemljevidov, priloženih tožbi, na katerih je prikazan njihov ribolovni napor, lokacije za postavitve zadevnih projektov pokrivajo samo del teh območij, pri čemer se niti ne zatrjuje niti ni dokazano, da bi ti projekti lahko prizadeli njihovo življenjsko raven ali socialno strukturo malega ribolova na teh območjih. Kot je bilo poleg tega ugotovljeno v točki 80 zgoraj, v nasprotju s tem, kar se zdi, da trdijo te tožeče stranke, dokumenti, ki jih je predložila Francoska republika, prikazujejo voljo francoskih organov, da omogočijo soobstoj ribolovnih dejavnosti in zadevnih polj vetrnih elektrarn na morju.
- 111 Tretjič, tožeči ribiči v repliki trdijo, da vsekakor imajo pravni interes zoper izpodbijani sklep zaradi tožb, ki so jih nekaterih od njih pri nacionalnih sodiščih vložili zoper operativni dovoljenji za dva zadevna projekta.
- 112 V zvezi s tem je dovolj spomniti, da sta v skladu z ustaljeno sodno prakso pravni interes in procesno upravičenje ločena pogoja dopustnosti, ki ju mora fizična ali pravna oseba izpolnjevati kumulativno, da bi vložila dopustno ničnostno tožbo na podlagi člena 263, četrti odstavek, PDEU (glej sodbo z dne 17. septembra 2015, *Mory in drugi/Komisija*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, točka 62 in navedena sodna praksa). Vendar, tudi če bi postopki pred nacionalnimi sodišči tožečim ribičem podeljevali pravni interes zoper izpodbijani sklep, je treba ugotoviti, kot izhaja zlasti iz sodne prakse, navedene v točki 62 zgoraj, da se vprašanje, ali je tožeča stranka zainteresirana stranka v smislu člena 1(h) Uredbe 2015/1589 in lahko na tej podlagi dopustno izpodbija sklep o nenasprotovanju, nanaša na procesno upravičenje navedene tožeče stranke.
- 113 Iz vsega navedenega izhaja, da tožeči ribiči niso pravno zadostno dokazali tveganja konkretnega vpliva spornih pomoči na svoj položaj. Tožbo zoper izpodbijani sklep je treba torej v delu, ki se nanaša nanje, zavreči kot nedopustno.

Status zainteresirane stranke, kar zadeva prvo tožečo stranko

- 114 Kar zadeva prvo tožečo stranko, zadrugo, ki so jo ribiči iz Le Tréporta (Francija) in okoliških pristanišč ustanovili, da bi združili nakup in nadaljnjo prodajo goriva, maziv in masti (glej točko 1 zgoraj), je treba ugotoviti, da je njena dejavnost odvisna od gospodarskih odločitev njenih strank, in ne od izplačila spornih pomoči. Zato nikakor ne obstaja povezava med tem izplačilom in razvojem te dejavnosti, *a fortiori* ker – kot je razvidno iz prilog k tožbi, predloženih v zvezi s tem –

med njenimi strankami niso samo tožeči ribiči, ampak približno 70 poklicnih ribičev, registriranih v regijah Hauts-de-France, Normandija in Bretanja. Poleg tega zemljevidi gostote gibanja plovil, ki so stranke prve tožeče stranke, ki so bili tudi vloženi v spis, kažejo na večji obseg dejavnosti kot pri tožečih ribičih. Iz tega sledi, da tveganje konkretnega vpliva spornih pomoči na njen položaj nikakor ni dokazano in da te tožeče stranke ni mogoče šteti za zainteresirano stranko. Zato je treba tožbo zoper izpodbijani sklep kot nedopustno zavreči tudi v delu, ki se nanaša nanjo.

- 115 Glede na navedeno je treba, ne da bi bilo treba preučiti trditve Komisije, da tožeče stranke nimajo posebnega statusa v smislu sodbe z dne 15. julija 1963, Plaumann/Komisija (25/62, EU:C:1963:17), in zlasti da sporne pomoči ne vplivajo bistveno na njihov položaj na trgu, ugotoviti, da nobena od tožečih strank ne more dopustno izpodbijati izpodbijanega sklepa.
- 116 Zato je treba tožbo zavreči kot nedopustno.

Stroški

- 117 V skladu s členom 134(1) Poslovnika se plačilo stroškov na predlog naloži neuspehi stranki.
- 118 Ker tožeče stranke niso uspele, se jim v skladu s predlogom Komisije naloži plačilo stroškov.
- 119 Ker je podpredsednik Splošnega sodišča s sklepom z dne 2. julija 2021, Bourel in drugi/Komisija (T-777/19 R, neobjavljen, EU:T:2021:407), pridržal odločitev o stroških postopka za izdajo začasne odredbe, je treba odločiti o teh stroških. V zvezi s tem, ker tožeče stranke od šeste do enajste v okviru navedenega postopka niso uspele, se jim v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov zadevnega postopka.
- 120 V skladu s členom 138(1) Poslovnika Francoska republika nosi svoje stroške.
- 121 V skladu s členom 138(3) Poslovnika lahko Splošno sodišče intervenientu, če ni eden od subjektov iz odstavkov 1 in 2, naloži, da nosi svoje stroške.
- 122 V obravnavani zadevi je treba odločiti, da intervenientke, ki niso Francoska republika, nosijo svoje stroške.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (deveti razširjeni senat)

razsodilo:

- 1. Tožba se zavrne.**
- 2. Družbi Coopérative des artisans pêcheurs associés (CAPA) Sarl in drugim tožečim strankam, katerih imena so navedena v prilogi, se naloži plačilo stroškov.**
- 3. Davidu Bourelu in drugim tožečim strankam v zadevi T-777/19 R, katerih imena so navedena v prilogi, se naloži plačilo stroškov postopka za izdajo začasne odredbe.**

4. Francoska republika, Comité régional des pêches maritimes et des élevages marins des Hauts-de-France (CRPMEM), Fonds régional d'organisation du marché du poisson (FROM NORD), Organisation de producteurs CME Manche-Mer du Nord (OP CME Manche-Mer du Nord) ter družbe Ailes Marines SAS, Éoliennes Offshore des Hautes Falaises SAS, Éoliennes Offshore du Calvados SAS, Parc du Banc de Guérande SAS, Éoliennes en Mer Dieppe Le Tréport SAS in Éoliennes en Mer Îles d'Yeu et de Noirmoutier SAS nosijo svoje stroške.

Van der Woude

Costeira

Gratsias

Kancheva

Perišin

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 15. septembra 2021.

Sodni tajnik

E. Coulon

Predsednik

M. Van der Woude